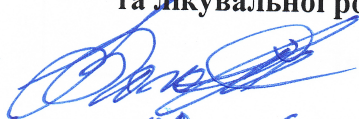

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та лікувальної роботи

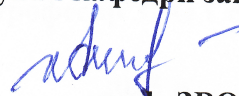

Василь ПОГОРІЛИЙ

« 08 » 09 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри загальної хірургії

проф. ЗВО Сергій ХІМІЧ

« 8 » 09 2025 р.

СИЛАБУС

Дисципліни з підготовки доктора філософії

Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень ВК 1,2

Спеціальність	I2 « Медицина
Освітньо-наукова програма	«Медицина» - 2025
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2025-2026
Статус дисципліни (обовязкова/вибіркова)	вибіркова, цикл загальної підготовки відповідно навчального плану(ВК 1.2)
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс/семестр	I курс / 1 семестр
Укладач(і)	д.мед.н, проф. Хіміч С. Д. д.мед.н, проф. Палій В. Г.
Викладач(і)	д.мед.н, проф. Хіміч С. Д. д.мед.н, проф. Палій В. Г.
Місце проведення, контакти	Кафедра загальної хірургії Адреса: 21028, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 96, телефон surgery@vnmuedu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Біоетика – окрема міждисциплінарна галузь знань, що охоплює значну варіативність проблем що піднімаються у середовищі науковців, з огляду на стрімкий науково-технічний прогрес, та використання в медицині високих технологій. В більш широкому розумінні біоетика звертається до фундаментальних людських цінностей, як право на життя, автономію та свободу вибору, опираючись на моральні принципи що ставлять на перше місце життя та здоров'я та етичну відповідальність за всі живі істоти що проживають на землі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень» є формування цілісного уявлення про будову й функціонування органів, систем та людського організму в цілому за наявності патологічних процесів та захворювань, їх діагностика та сучасні методи лікування з урахуванням етичних підходів. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування системи знань, професійних умінь та практичних навичок на основі засвоєння медико-правових положень та етичних принципів проведення наукових досліджень, що складають основу майбутньої професійної діяльності.

2. Програмні РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (ПРН)

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН 1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

ПРН 6 Виконувати оригінальне наукове дослідження

ПРН 11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій українською та іноземною мовою

ПРН12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	10
Практичні заняття	10
Самостійна роботи	25
Всього	45

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви змістових модулів і тем
1.	Наукова гіпотеза. Складання плану дослідження. Дизайн дослідження. Поняття про етичність досліджень. Медико-правова база. Біоетичні основи наукових досліджень. Етичний кодекс лікаря України. Гуманізація наукових досліджень.
2.	Експериментальні дослідження. Види експериментів. Обґрунтування. Підготовка до експерименту. Взаємозв'язок між кафедрами, лабораторіями, клініками.
3.	Види обладнань для експерименту. Правила поводження у ветеринарній клініці «віварій». Протоколи досліджень. Вибір виду та кількості тварин. Знеболення. Виведення з експерименту.
4.	Наукові дослідження з участю людей. Інформована згода. Анкетування учасників дослідження. Етикоправові відносини «Науковець-Пацієнт», «Лікар-пацієнт».
5.	Заняття: «Питання – відповідь» щодо біоетичних основ конкретних наукових досліджень

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, навчальна дискусія, обговорення ситуації, створення ситуації новизни навчального матеріалу. практичні (проведення практики та практичних занять); метод проблемного викладу (навчання аспірантів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів); частково- пошуковий або евристичний (оволодіння окремими елементами пошукової діяльності: науковий керівник формулює проблему, аспіранти– гіпотезу), організація експериментального дослідження, виконання лабораторні роботи, спостереження, життєвий досвід.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - залік

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за усне опитування, доповідь, презентацію, контроль науковим керівником, нестандартизований, за використанням засобів навчання: контроль за допомогою технічних засобів, комп'ютерних систем.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів традиційних оцінок поточного контролю, що конвертуються за шкалою перерахунку у рейтингові бали.

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком прийнята рішенням Вченої ради ВНМУ (протокол №2 від 28.09.10).

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня арифметична оцінка переводиться у бали згідно 200-бальної шкали, що і визначає оцінку з дисципліни.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання під час занять:

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не

є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Система перерахунку балів отриманих аспірантами.

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком прийнята рішенням Вченої ради ВНМУ (протокол №2 від 28.09.10).

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня арифметична оцінка переводиться у бали згідно 200-бальної шкали, що і визначає оцінку з дисципліни.

Ця кількість балів відповідає фіксованій шкалі оцінок: оцінка «5» 200-180 балів, оцінка «4» - 179-160 балів, оцінка «3» 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
180-200	A	Відмінно
170-179,9	B	Добре
160-169,9	C	Задовільно
141-159,9	D	
120-140,99	E	
	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів)

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF). Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua> / Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними

платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-загальної-хірургії/аспіранту>

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Островська Б.В. Міжнародно-правове регулювання права людини на життя в контексті біоетики. Монографія, 2020.
2. Хмара М. Медичне право в контексті актуальних проблем біоетики: перинатологічний аспект. Науковий журнал “Молодий вчений”, №12 (88), 2020.
3. Островська Б. Розвиток біоетики в міжнародному праві як глобальної платформи для розв’язання проблем прав людини. Журнал “Філософські та методологічні проблеми права”, 2019.
4. Городовенко В.В., Пашков В.М., Удовика Л.Г. Міжнародно-правові документи у сфері біоетики та їх вплив на захист прав людини. Wiadomości Lekarskie, Польща, 2020.
5. Гриб І., Мироненко В., Мотроненко В. Біоетика в контексті соціально-економічного, соціально-політичного та культурного розвитку суспільства. Журнал “Біомедична інженерія і технологія”, №5, 2021.
6. Фешина М., Беспалова О., Бесараб О. Біобезпека та біоетика як елементи професійного світогляду. Журнал “Біомедична інженерія і технологія”, №4, 2020.
7. Медична етика та деонтологія: основи професійної моралі в медицині (2025). <https://diploms.com.ua/ua/medychna-etyka-ta-deontologiya/>
8. Етика та деонтологія у медицині : навч. посіб. / ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Стоматол. ф-т ; авт.-уклад. Н. М. Маляр-Газда, Є. Ю. Локота, С. Б. Костенко. – Ужгород : УжНУ "Говерла", 2024. – 163 с.
9. Медична біоетика, деонтологія: предмет, мета і завдання [/https://medmuv.com/uk/medicna-bioetika-deontologia-predmet-meta-i-zavdanna/](https://medmuv.com/uk/medicna-bioetika-deontologia-predmet-meta-i-zavdanna/)
10. Піхтірєва А. В. Біоетика в охороні здоров’я. Суси, 2025р. <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0314a5e9-d75c-473b-9a3c-bf637a84b00d/content>
11. Правила біомедичної етики https://stud.com.ua/167759/etika_ta_estetika/pravila_biomedichnoyi_etiki
12. Етичний кодекс лікаря України. [Редакція від 27.09.2009 р.] / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001748-09#Text> (дата звернення: 12.07.2023).
13. К. Лінєвич (2023) Аспекти формування біоетичної компетентності майбутніх медичних фахівців <https://journals.medacad.rivne.ua/index.php/health-education/article/view/52/49>
14. Бойченко Н.М. Біоетика у реаліях війни (2024) https://www.researchgate.net/publication/379236967_bioetika_u_realiah_vijni
15. Савчук О.Р. Біоетичні та правові аспекти медичного втручання [/https://medicallaw.org.ua/uploads/media/01_258_04.pdf](https://medicallaw.org.ua/uploads/media/01_258_04.pdf) DOI <https://doi.org/10.32782/health-2023.3.23DOI> <https://doi.org/10.32782/health-2023.3.23>

Допоміжна

1. Pence, G.E. Pandemic Bioethics. Broadview Press, 2021.

2. Valdés, E., Lecaros, J.A. (Eds.) Handbook of Bioethical Decisions. Springer, 2023.
3. Teays, W. Bioethics and Human Rights (3rd ed.). Rowman & Littlefield Publishers, 2023.
4. Cambra-Badii, I. Bioethics: Foundations, Applications and Future Challenges. CRC Press, 2024.
5. Foster, C. Choosing Life, Choosing Death: The Tyranny of Autonomy in Medical Ethics and Law. Hart Publishing, 2024
6. Beauchamp, T.L., Childress, J.F. Principles of Biomedical Ethics (8th ed.). Oxford University Press, 2019.
7. Jonsen, A.R., Siegler, M., Winslade, W.J. Clinical Ethics: A Practical Approach to Ethical Decisions in Clinical Medicine (9th ed.). McGraw Hill, 2021.

1. Інформаційні ресурси:

www.library.kpi.ua/recs_kpi/.../KMA02.000351016.htm

oldsite.vnmv.vn.ua/fddownload.php?download.

www.studfiles.ru/preview/5280567

www.umsa.edu.ua/lecture/.../osnov_bietiki_biobezpeki2016

www.studmedlib.ru/books/ISBN9785970408292.html

<https://www.google.com/fusiontables/DataSource?docid=10I0tQ57NfMI-C>.

www.ift.org.ua/uk/webfm_send/24

Зав. кафедри загальної хірургії, проф. ЗВО

Сергій ХІМІЧ